

LAUSUNTO

Hallituksen esitys laiksi tuloverolain 9 §:n muuttamisesta (VM134:00/2018)

Kiitän valtiovarainministeriötä mahdollisuudesta antaa lausuntoni 9.11.2018 päiväystä luonnoksesta hallituksen esitykseksi otsikkoasiassa. Esitys perustuu aiemmin lausunnolla olleeseen työryhmäraporttiin ja hallituksen esityksen linjauksiin.

Lausunnossa pitäydyn hyvin yleisiin sisältöä koskeviin kommentteihin sekä lisäksi viittauksiin erältä osin 17.6.2018 työryhmäraportin perusteella antamassani lausunnossa esittämiini huomioihin. Ne on tarkoitettu otettavaksi huomioon valtiovarainministeriön tarpeelliseksi katsomassa laajuudessa.

Uudistuksen lähtökohdat

Pääministeri Juha Sipilän vuoden 2015 hallitusohjelman mukaan pääomatuloverotuksesta, omaisuuden verotuksesta ja eri sijoitusmuotojen sekä kertamaksullisen lisäeläkkeen verokohtelusta tehdään selvitys vaalikauden aikana. Eri sijoitusmuotojen verokohtelua arvioivan työryhmän asettamispäätöksen (2.6.2017) mukaan edellä mainittuun hallitusohjelmaan perustuvien selvitys- ja arviointitehtävien ohella työryhmän edellytettiin tekvän muun muassa suositukset eri sijoitusmuotojen verokohtelun lähentämiseksi ja ajantasaistamiseksi. Sen sijaan työryhmäraportin ei ollut asettamispäätöksen mukaan tarkoitus tarjota merkittäviä, välittömiä avauksia verolainsäädännön muuttamiseksi.

Edellä esitetty on hyvä ottaa huomioon hallituksen esitystä tarkasteltaessa.

Hallituksen esitysluonnoksessa esitetyn lainsäädäntöehdotuksen arviointi

Luonnoksessa ehdotetaan seuraavaa rajoitetusti verovelvollisen suomalaisen ky-muotoiseen pääomarahastoon tekemän sijoituksen verokohtelun muuttamista siten, että

- sijoituksen voisi tehdä myös rahastojen rahaston kautta ja sijoitus asetettaisiin samaan asemaan kuin suoraan suomalaiseen kohdeyritykseen tehty sijoitus,
- ulkomaiseen pääomasijoittajaan olisi sovellettava kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevaa sopimusta ja
- rahastojen rahaston olisi oltava rekisteröity sellaisessa valtiossa tai perustettu sellaisen valtion lainsäädännön mukaisesti, jonka kanssa Suomella on voimassa oleva verosopimus.

Lisäksi tuloverolain sääntelyyn ehdotetaan lisättäväksi vaatimus siitä, että pääomasijoitustoimintaa harjoittava kommandiittiyhtiö on vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu vaihtoehtorahasto.

Luonnoksessa ehdotettu lainmuutos on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.3.2019 ja sovellettavaksi verovuodelta 20189 toimitettavassa verotuksessa, mutta tietyin edellytyksin ennen edellä mainittua päivämäärää rekisteröityjen verovelvollisten kohdalla siirtymäsäännös siirtäisi soveltamisen vuodelta 2024 toimitettavaan verotukseen.

Säännöksen muuttamiselle on nähty olevan perusteet, sillä työryhmä katsoi raportissaan, että TVL 9.5 §:n tavoite ei toteudu ulkomaisten rahastojen rahasto –rakenteissa. Vastaavaan lopputulokseen voidaan päätyä oikeuskäytännön perusteella. TVL 9.5 §:n nykyistä säännöstä ei ole voitu soveltaa ulkomaisiin rahastojen rahasto –rakenteisiin muun muassa KVL:n ratkaisukäytännössä (viimeksi KVL 2018/34, ei lainvoimainen, ratkaisusta on valitettu).

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettu TVL 9.5 §:n muutos niveltyy teknisesti hyvin olemassa olevaan lain säännökseen. Vaikka esitetyn muutoksen ei siten voida onnistuneen muotoilun vuoksi johtavan ei-toivottuun oikeustilaan, tulisi toteutettavaksi esitetyn muutoksen vaikutuksia arvioida ja seurata myös lain säätämisen jälkeen. Työryhmän ja valtiovarainministeriön on ollut ymmärrettävästi vaikeaa ennakoita muutoksia. Toisaalta finanssialan tuotekehitystä voi muutoinkin olla haastavaa ennakoita verolain tulkinnan näkökulmasta.

Yhteenveto

Hallituksen esitysluonnos sisältää hallituksen ohjelmaan perustuvan toimeksiannon mukaisen ja tarkkarajaisen lainsäädännön muutosehdotuksen. Sitä voidaan pitää tavoitteen mukaisena sekä muotoilultaan onnistuneena. Edellä on arvioitu otettu kantaa asiaan tarkemmin. Lisäksi lausunto sisältää ehdotuksen tehtävän muutoksen jatkoseurannasta ja vaikutusarvioinnista. Ehdotettua siirtymäaikaa voidaan pitää poikkeuksellisen pitkänä, mutta sitä on perusteltu muutoksesta verovelvollisille aiheutuvilla vaikutuksilla hyvin.

Pyydän kohteliaimmin, että valtiovarainministeriö ottaa esittämäni kommentit huomioon harkitsemassaan laajuudessa.

Vaasassa 26.11.2018

Juha Lindgren
professori, ma.,
vero-oikeus
Vaasan yliopisto